

ŽEMAIČIAI literatūrologai, literatūros istorikai, kritikai

Parengė Gintautas ČIŽIŪNAS

Kokia yra mūsų grožinės literatūros istorija, jos išskirtiniai raidos bruožai? Kokia vieno ar kito autoriaus kūrinų meninė vertė? Norėdami atsakyti į šiuos ir kitus su grožine literatūra susijusius klausimus dažniausiai atsiverčiame žinomų literatūros srities specialistų (literatūrologų, literatūros istorikų, kritikų) tekstus. Jų, daugiau ar mažiau žinomų, būrys Lietuvoje gana nemažas. Dalis jų yra kilę iš Žemaitijos. Šioje publikacijoje – dėmesys jiems. Dažniausiai tai aukštuosius literatūros mokslus baigę ir kaip kūrėjai, žodžio meistrai žinomi žmonės – poetai, prozininkai, dramaturgai, spaudos darbuotojai, įvairių leidinių redaktoriai, knygų autoriai, bendraautoriai, sudarytojai, buvę arba esantys Lietuvos rašytojų sąjungos nariai, aktyvūs visuomenės veikėjai. Daugelis jų yra ir žinomi pedagogai, mokslo darbuotojai, turintys humanitarinių mokslų daktaro laipsnį. Tarp šios srities mokslininkų yra ir akademikų (tikrųjų Lietuvos mokslų akademijos narių), Lietuvos nacionalinės premijos ir daugelio kitų premijų laureatų, už nuopelnus Lietuvai, jos mokslui ir kultūrai apdovanotų ordinais ir medaliais. Šioje publikacijoje – nebaigtinis jų sąrašas ir svarbesni duomenys apie juos. Daugelio jų išsamias biografijas, informaciją apie jų išsilavinimą, parašytas ar sudarytas knygas, kitus darbus skelbia „Visuotinė lietuvių enciklopedija“, „Vikipedija. Laisvoji enciklopedija“. Jie viešinami ir „Lietuvos rašytojų sąvade“, Lietuvos rašytojų sąjungos interneto svetainėje, daugelyje kitų interneto leidinių.

ADOMAITIS GEDIMINAS – literatūrologas. Labiausiai žinomas kaip rašytojos Julijos Beniuševičiūtės-Žymantienės (literatūrinis slapyvardis Žemaitė) tyrinėtojas, publikacijų apie literatūrologinių leidinių recenzijas autorius. 1966 m.

Antano Antano Untydi nuotrauka

išleista jo knyga „Rašytojai ir religija“, 1985 m. – „Žemaitė literatūros moksle“.

Gimė 1925 m. liepos 18 d. Antkalnėje (Jurbarko r.). 1951 m. baigė lietuvių kalbos ir literatūros studijas Vilniaus universitete. Kurį laiką šiame universitete ir dirbo, o nuo 1966 m. – tuometinėje Aukštojo ir specialiojo mokslo ministerijoje.

Mirė 1994 m. sausio 16 d. Vilniuje, palaidotas Veliuonoje (Jurbarko r.).

VIKTORAS ALEKNA (1915–2008) – žurnalistas, pedagogas, poetės Salomėjos Nėries kūrybos tyrinėtojas. Jis ir pats kūrė eiles, rašė proza. Buvo politinis kalinys. Gimė 1915 m. kovo 19 d. Paišlynyje (Jurbarko r.). Kurti, rašyti literatūrinės recenzijas pradėjo dar paauglystėje. 2002 m. apdovanotas S. Lozoraičio premija „Kelyje į Vilties Prezidento Lietuvą“, 2006 m. – Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžiumi.

Mirė 2008 m. sausio 30 d. Vilniuje, palaidotas Širvintų kapinėse.

AUDRYS ANTANAITIS – žurnalistas, literatūrologas, kalbininkas, visuomenės ir politikos veikėjas. Gimė 1959 m. balandžio 10 d. Palangoje. Vėliau gyveno Telšiuose, mokėsi Telšių 3-ojoje vidurinėje mokykloje.

2003 m. apdovanotas Lietuvos pramoninkų konfederacijos premija, 2004 m. – ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu, 2016 m. – Gabrielės Petkevičaitės-Bitės medaliu „Tarnaukime Lietuvai“, 2017 m. – medaliu „Už nuopelnus žurnalistikai“.

VACLOVAS (VACYS) BAGDONAVIČIUS (1941–2020) – filosofas, literatūrologas, Mažosios Lietuvos kultūros, Vydūno kūrybos tyrinėtojas ir pro-

paguotojas, knygų autorius, spaudos bendradarbis.

Gimė 1941 m. rugsėjo 2 d. Gervėnuose (Šiaulių apskrities Kurtuvėnų valsčius). 1992 m. apdovanojimas Čikagos Vydūno fondo premija, 2009 m. – almanacho „Varpai“ literatūrine premija už straipsnį „Ar pavyks išgirsti Vydūno balsą?“, 2010 m. jam suteiktas Pagėgių krašto garbės piliečio vardas, 2014 m. įteikta Jono Basanavičiaus premija.

Mirė 2020 m. kovo 22 d. Vilniuje.

BIRUTĖ BALTRUŠAITYTĖ-MASIONIENĖ (1940–1996) – rašytoja, literatūros tyrinėtoja, habilituota humanitarinių mokslų daktarė, pedagogė, knygų, mokslo darbų autorė. Gimė 1940 m. spalio 24 d. Treinojoje (Tauragės r.). Grožinės literatūros kūrinius pasirašinėjo Baltrušaitytės, mokslo darbus – Masionienės pavarde. Tyrinėjo rusų, ukrainiečių, estų ir kitų tautų literatūrą.

Mirė 1996 m. rugpjūčio 2 d. Vilniuje.

2011 m. Birutės Baltrušaitytės vardu pavadinta Tauragės viešoji biblioteka.

ELENA BUKELIENĖ (1934–2006) – literatūros tyrinėtoja, kritikė, humanitarinių mokslų daktarė, pedagogė, profesorė, mokslo leidinių autorė, bendraautorė, sudarytoja. Svarbiausia mokslinių tyrinėjimų sritis – XX a. II p. lietuvių proza, gyvenimo tikrovė ir jos meninės transformacijos, žmogaus vaizdavimo principai ir būdai grožinėje literatūroje, meninė asmenybės koncepcija, personažo psichologinis autentiškumas, kūrinio meninė struktūra, rašytojo stiliaus savitumas ir individualumas.

Gimė 1934 m. rugpjūčio 14 d. Telšių rajono Kungių kaime. 2005 m. apdovanojama ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžiumi.

Mirė 2006 m. gruodžio 25 d. Vilniuje.

VIGMANTAS BUTKUS – literatūrologas, eseistas, knygų autorius, sudarytojas, pedagogas, humanitarinių mokslų daktaras, spaudos bendradarbis, vertėjas. Gimė 1965 m. kovo 12 d. Kelmės rajono Užvenčio miestelyje. Lietuvos ir užsienio šalių spaudoje yra paskelbęs apie du šimtus mokslinio, eseištinio, publicistinio pobūdžio straipsnių literatūros, kultūros, visuomenės gyvenimo ir kitomis temomis, taip pat knygų recenzijų, apžvalgų, vertimų iš latvių į lietuvių kalbą. 2005 m. apdovanojamas Šiaulių miesto kultūros ir meno premija už aktyvią ir reikšmingą

literatūrinę veiklą. 2010 m. jam paskirta Lietuvos studentų atstovybių sąjungos „Metų dėstytojo“ nominacija už akademinio sąžiningumo puoselėjimą.

ELENA ČERVINSKIENĖ (1920–2003) – literatūros tyrinėtoja, habilituota humanitarinių mokslų daktarė, pedagogė, profesorė, knygų autorė, tremtinė. Gimė 1920 m. kovo 12 d. Jurbarko valsčiaus Smukučių kaime.

Mirė 2003 m. gegužės 23 d. Vilniuje.

VIKTORIJA DAUJOTYTĖ-PAKERIENĖ – literatūrologė, habilituota humanitarinių mokslų daktarė, profesorė, akademikė, mokslinių ir grožinės literatūros knygų, tarp jų ir parašytų žemaičių kalba, autorė, visuomenės veikėja, Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos bei daugelio kitų premijų laureatė. Gimė 1945 m. spalio 1 d. (tikroji gimimo data – 1944 m. gruodžio 23 d.) Telšių apskrities Varnių valsčiaus Keiniškės kaime. 1968 m. baigusi lietuvių kalbos ir literatūros studijas Vilniaus universitete, įsikūrė Vilniuje ir čia gyvena, tyrinėja lietuvių literatūrą, rašo ir leidžia knygas iki šiol.

Žymiausi apdovanojimai: 1993 m. – Lietuvos nacionalinė premija, 1998 m. – „Varpų“ literatūrinė premija, 2001 m. – Lietuvos meno kūrėjų asociacijos premija, 2002 m. – Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžius, 2006 m. – J. Tumo Vaižganto premija, 2007 m. – Konstitucijos taurė (apdovanojama kartu su Edvardu Gudavičiumi), 2008 m. – G. Petkevičaitės-Bitės literatūrinė premija (už knygą „Sauganti sąmonė: literatūra ir patirtis: užrašai“), 2009 m. – Nacionalinė pažangos premija už individualų, kūrybišką Lietuvos kultūros bei meno tyrimą ir interpretavimą, 2010 m. – Jotvingių premija, Barboros Radvilaitės medalis (už išskirtinius nuopelnus Vilniaus miesto kultūrai), 2011 m. – Lietuvos autorių teisių gynimo asociacijos (LATGA) premija, 2013 m. – Lietuvos mokslų akademijos humanitarinių mokslų premija (už darbų ciklą „Fenomenologiniai lietuvių literatūros tyrimai (1998–2012)“, 2014 m. – Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos garbės ženklas (už nuopelnus Lietuvos mokslui, švietimui ir kultūrai, mokslininkų ir mokytojų ugdymą, kūrybingos lietuvių stiprinimą), 2015 m. – Antano Baranausko literatūrinė premija (už knygas „Give-

(Nukelta į 30 p.)

nu vīna = Gyvenu viena“ ir „Tatā pariejau = Tai parėjau“, parašytas žemaičių tarme ir bendrine lietuvių kalba).

LIUDVIKAS GADEIKIS – prozininkas, literatūros kritikas, knygų autorius, vertėjas, sudarytojas, žurnalistas, visuomenės veikėjas. Gimė 1954 m. spalio 14 d. Skuodo rajono Žebroko kaime.

1983 m. apdovanotas žurnalo „Nemunas“ premija už apsakymą „Sakmė apie Adomą“, 1989 m. – Žemaitės literatūrinė premija už prozos rinkinį „Basas“.

JUOZAPAS GIRDIJAUSKAS (1935–2014) – literatūros tyrinėtojas, habilituotas humanitarinių mokslų daktaras, pedagogas, profesorius, spaudos darbuotojas, redaktorius, mokslo knygų autorius, sudarytojas, bendraautoris, visuomenės veikėjas, ilgametis Žemaičių kultūros draugijos Simono Stanevičiaus bendrijos pirmininkas, šios draugijos leisto metraščio „Aitvarai“ atsakingasis redaktorius. Gimė 1935 m. liepos 10 d. Raseinių apskrities Šimkaičių valsčiaus Kalupių kaime. 1998 m. apdovanotas Lenkijos ordino „Už nuopelnus Lenkijos Respublikai“ Riterio kryžiumi, 2002 m. – Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžiumi, 2004 m. – Lietuvos mokslo premija.

Mirė 2014 m. gruodžio 31 d. Vilniuje. Palaidotas Paupio kapinėse.

ASTA GUSTAITIENĖ – literatūrologė, humanitarinių mokslų daktarė, pedagogė, visuomenės veikėja, straipsnių, knygų autorė ir bendraautorė.

Gimė 1969 m. vasario 5 d. Šiauliuose. 2012 m. apdovanota Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos Vaikų literatūros premija už monografiją „Hansas Christianas Andersenai: pastangos (at)pažinti“.

JUOZAS JASAITIS (1930–2010) – literatūrologas, pedagogas, humanitarinių mokslų daktaras, rašytojas, mokslo ir grožinės literatūros knygų autorius, sudarytojas, spaudos bendradarbis.

Gimė 1930 m. vasario 17 d. Tauragės valsčiaus Kuisių kaime. 2004 m. apdovanotas Čikagos laikraščio „Lietuvių balsas“ konkurso II premija už romaną „Ganytojas“, 2009 m. – Jono Marcinkevičiaus literatūrinė premija už romaną „Per sutemas“,

2010 m. jam įteiktas Kauno miesto savivaldybės Santakos garbės ženklas. Mirė 2010 m. liepos 29 d. Kaune, palaidotas Kauno Petrašiūnų kapinėse.

LIUDVIKAS ADOMAS JUCEVIČIUS (1813–1846) – tautosakininkas, etnografas, literatūrologas, žemaičių lietuviškojo sąjūdžio dalyvis, literatas ir kraštotyrininkas, aprašęs žemaičių krašto gyvenimą, papročius, pirmasis papasakojęs legendą apie Jūrą ir Kastytį. Slapyvardis – Liudvikas iš Pakėvio (lenk. *Ludwik z Pokiewia*). Rašė lenkų kalba. Gimė 1813 m. gruodžio 15 d. Kelmės valsčiaus Pakėvio kaime. Žymiausi L. A. Jucevičiaus darbai: „Mokyti žemaičiai“ (1841), „Žemaitijos atsiminimai“ (1842), „Lietuva“ (1846). Mirė 1846 m. kovo 24 d. Lepelyje (dab. Baltarusija).

GRAŽINA SKABEIKYTĖ-KAZLAUSKIENĖ – literatūrologė, folkloristė, pedagogė, vaikų literatūros tyrinėtoja, profesorė, humanitarinių mokslų daktarė, knygų autorė ir sudarytoja. Daugiausiai tyrinėja vaikų literatūrą, šiuolaikinę vaikų folklorą (anekdotus, erzinius), suaugusiųjų šiuolaikinę tautosaką (tostus, vestuvinius sveikinimus). Gimė 1956 m. liepos 21 d. Naujojoje Akmenėje. 2010 m. tapo Vaikų literatūros premijos laureate.

ONA DANUTĖ KLUMBYTĖ – literatūros tyrinėtoja, pedagogė, profesorė, habilituota socialinių mokslų daktarė, knygų (daugiausia vadovėlių) autorė, tremtinė. Gimė 1928 m. kovo 4 d. Švėkšnoje.

RIMANTAS KMITA – rašytojas, literatūros kritikas, humanitarinių mokslų daktaras, knygų autorius, sudarytojas, vertėjas, radijo laidų vedėjas.

Gimė 1977 m. gruodžio 22 d. Šiauliuose. Romaną „Pietinia kronikas“ parašė šiaurietiška šnektą. Šis leidinys buvo pripažintas 2017 m. Lietuvos metų knyga suaugusiųjų kategorijoje. 2000 m. apdovanotas Zigmo Gėlės literatūrinė premija, 2017 m. – Jurgos Ivanauskaitės vardo premija.

JUSTINAS KUBILIUS – poetas, prozininkas, redaktorius, literatūros kritikas, knygų autorius. Eilėraščių, prozos kūrinius rašo bendrine lietuvių ir žemaičių kalba. Gimė 1954 m. lapkričio 2 d. Skuodo rajono Kernų kaime. Gyvena Vilniuje.

JONAS LANKUTIS (1925–1995) – literatūros tyrinėtojas, kritikas, spaudos darbuotojas, habilituotas humanitarinių mokslų daktaras, akademikas, knygų autorius, bendraautoris, sudarytojas. Gimė 1925 m. vasario 8 d. Gargžduose. Svarbiausia mokslinių tyrimų sritis – lietuvių dramaturgijos žanras. 1969, 1976 m. apdovanotas LSSR valstybine premija, 1975 m. jam suteiktas LSSR nusipelnusio mokslo veikėjo vardas, 1995 m. įteiktas Didžiojo Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 3 laipsnio ordinas, 2003 m. suteiktas Gargždų miesto garbės piliečio vardas.

2006 m. Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas Vilniuje išleido Donatos Mitaitės sudarytą knygą „Jonas Lankutis literatūros kasdienybėje“.

Mirė 1995 m. kovo 5 d. Vilniuje, palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse. 2000 m. įamžinant J.Lankučio atminimą Gargždų bibliotekai suteiktas akademiko Jono Lankučio vardas.

GINTARAS LAZDYNAS – literatūros tyrinėtojas, humanitarinių mokslų daktaras, pedagogas, docentas, knygų autorius. Gimė 1959 m. kovo 27 d. Kretingoje. Svarbiausios mokslinių tyrimų sritys – romano istorija ir teorija, europietiškas herojinis epas, vokiečių Bildungsromano teorija, vokiečių romantizmo estetika, romano, herojinio epo ir stebuklinės pasakos estetiškas subjektas, literatūros tyrimo metodologijos, lietuvių romano raida, lietuvių romantizmo problema. Jis yra daugiau kaip 80 mokslinių ir mokslo populiarinimo bei Lietuvių literatūros enciklopedijos straipsnių, kelių knygų autorius.

VINCAS MACIŪNAS (1909–2003) – literatūrologas, pedagogas, filologijos mokslų daktaras, spaudos bendradarbis, redaktorius, knygų autorius. Gimė 1909 m. liepos 18 d. Papilėje (Akmenės r.). Nuo 1944 m. gyveno užsienyje. 1999 m. apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 4 laipsnio ordinu.

Mirė 2003 m. liepos 20 d. Filadelfijoje (JAV).

VYTAUTAS MARTINKUS – rašytojas, literatūros kritikas, literatūrologas, filosofas, pedagogas, socialinių mokslų daktaras, humanitarinių mokslų profesoriaus, akademikas, knygų autorius, sudarytojas, spaudos bendradarbis, visuomenės

Vasara. Bonifaco Vengalio nuotrauka

veikėjas, inžinierius. Gimė 1943 m. gegužės 28 d. Jurbarko valsčiaus Jerubiškių kaime. 1985 m. jam įteikta LSSR valstybinė premija už romaną „Medžioklė draustinyje“, 1999 m. – Juozo Paukštelio literatūrinė premija už romaną „Simonija“. 2003 m. V. Martinkus apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Karininko kryžiumi, 2004 m. – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kultūros ir meno premija. 2008 m. jam įteiktas Lietuvos autorių teisių gynimo asociacijos apdovanojimas „LATGA-A Aukso žvaigždė“, 2010 m. – Liudo Dovydeno literatūrinė premija už istorinį romaną „Žemaičio garlėkys“, 2011 m. – Lietuvos meno kūrėjų asociacijos premija už monografiją „Estetinė literatūros gyvybė“, 2012 m. – Lietuvos mokslų akademijos vardinė Vinco Krėvės mokslo premija už darbų ciklą „Vertybinė šiuolaikinės lietuvių prozos samprata“, 2013 m. – Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos garbės ženklas „Nešk savo šviesą ir tikėk“, 2013 m. – Jurbarko rajono savivaldybės ženklas „Už nuopelnus Jurbarko karštui“, 2014 m. – Kauno miesto burmistro Jono Vileišio pasidabruotas medalis, 2018 m. – Lietuvos nacionalinė kultūros ir meno premija.

DŽIULJETA MASKULIŪNIENĖ – literatūros tyrinėtoja, pedagogė, humanitarinių mokslų daktarė, knygų autorė, sudarytoja, bendraautorė, redaktorė, spaudos darbuotoja, visuomenės veikėja. Gimė 1963 m. spalio 18 d. Šiauliuose.

ALEKSANDRAS MERKELIS (1907–1994) – literatūros tyrinėtojas, rašytojas, žurnalistas (Nukelta į 32 p.)

tas, redaktorius, knygų autorius, visuomenės veikėjas. Gimė 1907 m. sausio 24 d. Gruzdžių valsčiaus Mikaičių kaime (Šiaulių r.). Nuo 1944 m. gyveno užsienyje. 1924 m. pradėjo bendradarbiauti spaudoje. Paskelbė daugiau kaip 3 000 straipsnių. Daugiausiai rašė kultūros temomis. Jis yra apybraižų apie S. Daukantą ir M. Valančių autorius. Kūrė ir pjeses, radijo vaidinimus, redagavo jubiliejinę knygą „Vydūnas“ (1948 m.), parašė monografiją apie Vydūną (neišleista). Mirė 1994 m. sausio 11 d. Flušinge (Niujorkas, Kvinso rajonas, JAV), palaidotas Kaune.

SIGITAS NARBUTAS – literatūros istorikas, bibliografas, vertėjas, humanitarinių mokslų daktaras, knygų autorius, tęstinio leidinio „Senoji Lietuvos literatūra“ (1992–2007 m. išėjo 23 knygos) sudarytojas ir rengėjas. Pagrindiniai tyrimų objektai yra Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kultūrinis palikimas, literatūros istorijos ir teorijos problemos.

Gimė 1959 m. lapkričio 3 d. Šiauliuose. Nuo 2010 m. – Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos direktorius.

RIČARDAS PAKALNIŠKIS (1935–1994) – literatūros tyrinėtojas, kritikas, habilituotas humanitarinių mokslų daktaras, knygų autorius. Gimė 1935 m. rugsėjo 3 d. Skuodo rajono Rukų kaime. Tyrinėjo Justino Marcinkevičiaus kūrybą, lietuviškos poemos raidą, iševijos rašytojų darbus, žemaičių rašytojo Stasio Anglickio kūrybą ir gyvenimą. 1982 m. apdovanotas LSSR valstybinė premija. 1985 m. jam suteiktas LTSR nusipelnusio kultūros veikėjo vardas.

Mirė 1994 m. gegužės 12 d. Vilniuje, čia ir palaidotas.

PELECKIS-KAKTAVIČIUS LEONAS – rašytojas, literatūros istorikas ir tyrinėtojas, publicistas, knygų autorius ir sudarytojas, žurnalistas, redaktorius, vertėjas. Gimė 1946 m. gegužės 4 d. Šiaulių rajono Paitaičių kaime. 1987 m. pripažintas tarptautinio publicistinio konkurso motinystės tema laureatu. 1995 m. apdovanotas Lietuvos žurnalistų draugijos premija už geriausią objektyvios ir visapusiškos informacijos pateikimą spaudoje, 1998 m. – Kazio Daugėlos (JAV) kultūros premija, 2002 m. – Stasio Lozoraičio premija „Kelyje į Vilties Prezidento Lietuvą“, 2006 m. – LATGA-A

aukso plunksna, 2009 m. – Šiaulių apskrities viršininko garbės ženklu „Už nuopelnus Šiaulių apskrčiai“ – už aukštą profesinį meistriškumą, kūrybiškumą, nuoseklų ir ilgametį darbą telkiant Šiaulių krašto rašytojus ir leidžiant literatūros almanachą „Varpai“. 2013 m. tapo Šiaulių miesto kultūros ir meno premijos laureatu. 2014 m. apdovanotas LATGA-A diplomu ir Aukso žvaigžde už autorių kūrybos sklaidą, 2016 m. – Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos garbės ženklu „Nešk savo šviesą ir tikėk“, 2016 m. – ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu, 2017 m. – Algirdo Juliaus Greimo medaliu, 2018 m. – Gabrielės Petkevičaitės-Bitės atminimo medaliu „Tarnaukite Lietuvai“ už visuomeniškai aktualią publicistiką, ugdančią tautiškumą ir dvasines vertybes“

SIGITAS RENČYS (1948–2021) – literatūros tyrinėtojas, kritikas, poetas, redaktorius, knygų autorius, sudarytojas, humanitarinių mokslų daktaras, valstybės, politikos ir visuomenės veikėjas. Gimė 1948 m. lapkričio 8 d. Šiauliuose. Periodikoje yra paskelbęs daugiau negu 200 publikacijų apie literatūrą ir kultūrą, publikacijų apie vadybą ir ekonominę švietimą. 2005 m. apdovanotas Tarptautiniu ordinu už nuopelnus tarnaujant mokslui ir literatūrai (ordiną įsteigė Tarptautinis biografijų centras, veikiantis Kembridže (Jungtinė Karalystė). Tais pačiais metais Amerikos biografijų institutas (JAV) jį paskelbė Metų žmogumi. 2013 m. Lietuvos santarvės fondas S. Renčį apdovanojo Auksinu santarvės medaliu „Pro augenda concordia“ už santarvės puoselėjimą.

Mirė 2021 m. liepos 7 d. Vilniuje, palaidotas Vilniaus Liepynės kapinėse.

DONATAS EDMUNDAS SAUKA (1929–2015) – literatūrologas, tautosakos tyrinėtojas, rašytojas, redaktorius, vertėjas, knygų, tarp jų ir vadovėlių aukštosioms mokykloms, autorius, pedagogas, profesorius, filologijos mokslų daktaras. Gimė 1929 m. spalio 13 d. Mažeikiuose. 1990 m. jam suteiktas Lietuvos nusipelnusio kultūros veikėjo vardas. 1995 m. apdovanotas Lietuvos mokslo premija, 1998 m. – Lietuvos nacionaline kultūros ir meno premija. Mirė 2015 m. gegužės 16 d. Vilniuje, palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse.

SPRINDIS ADOLFAS (1921–1986) – rašytojas (prozininkas), literatūros tyrinėtojas, pedagogas, grožinės literatūros ir mokslo knygų autorius, visuomenės veikėjas, literatūrologės, literatūros kritikės, Lietuvos mokslų akademijos narės, habilituotos mokslų daktarės Jūratės Sprindytės tėvas. Gimė 1921 m. sausio 29 d. Varniuose (Telšių r.). Svarbiausios mokslinių tyrimų sritys: Lietuvių literatūros kritika 1861–1905 m., Povilo Višinskio, Julijos Beniuševičiūtės-Žymantienės (Žemaitės) A.Krikščiukaičio-Aišbės, S. Matulaičio kūryba. 1976 m. už knygą „Povilas Višinskis“ apdovanotas Žemaitės premija, 1987 m. už monografiją „Žemaitė“ – LSSR valstybine premija.

Mirė 1986 m. gruodžio 21 d. Alytaus rajono Butrimonių kaime per medžioklę patyręs infarktą. Palaidotas senosiose Varnių kapinėse (Telšių r.).

DALIA STRIOGAITĖ – literatūros tyrinėtoja, pedagogė, humanitarinių mokslų daktarė, knygų autorė, kultūros darbuotoja. Svarbiausia tyrinėjimų sritis – lietuvių literatūros istorija. Gimė 1940 m. liepos 1 d. Šiaulių valsčiaus Jonelaičių kaime. 2006 m. apdovanota Šiaulių miesto kultūros ir meno premija.

ALEKSANDRAS ŠEŠELGIS (1921–1997) – literatūros tyrinėtojas, tekstologas, pedagogas, knygų autorius. Gimė 1921 m. rugpjūčio 25 d. Šiauliuose.

Mirė 1997 m. sausio 14 d. Vilniuje.

VLADAS ŠIMKUS (1936–2004) – poetas, literatūros kritikas, vertėjas, žurnalistas, redaktorius, knygų autorius, spaudos ir teatro bendradarbis. Gimė 1936 m. spalio 15 d. Kelmės rajono Jucių kaime.

Mirė 2004 m. rugsėjo 6 d. Vilniuje.

REGINA ŠLIOGERYTĖ-BLIŪDŽIUVIENĖ – pedagogė, poetė, tautosakininkė, visuomenininkė. Literatūrinis slapyvardis – Regina. Eilėraščius rašo lietuvių bendrine ir žemaičių kalba. 2019 m. apdovanota ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu. 2020 m. jai įteikta Dionizo Poškos premija už geriausią naują lietuviškos poezijos knygą „Mitų ir sapnų šalis“.

REGIMANTAS TAMOŠAITIS – literatūrologas, literatūros kritikas, rašytojas, knygų, tarp jų ir

vadovėlių, autorius, humanitarinių mokslų daktaras, pedagogas, redaktorius, spaudos bendradarbis. Gimė 1956 m. kovo 3 d. Tauragės rajono Skaudvilės miestelyje.

EUGENIJA ULČINAITĖ – senosios Lietuvos literatūros ir kultūros istorijos tyrinėtoja, vertėja, habilituota mokslų daktarė, pedagogė, profesorė, spaudos bendradarbė. Gimė 1944 m. liepos 9 d. Šiaulių valsčiaus Vinkšnėnų kaime. Svarbiausios mokslinių tyrimų sritys – antikinė, Lietuvos viduramžių, renesanso ir baroko literatūra.

1998 m. už nuopelnus Vilniui apdovanota Šv. Kristoforo statulėle. 1999 m. jai įteiktas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 4 laipsnio ordinas. 2001 m. apdovanota Respublikos kultūros ministerijos Martyno Mažvydo premija, 2003 m. – Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžiumi, 2007 m. – Lietuvos mokslo premija.

KĘSTUTIS URBA (slapyvardis Viltaras Alksnėnas) – vaikų literatūros tyrinėtojas, vertėjas, knygų, tarp jų ir vadovėlių vidurinėms mokykloms autorius, pedagogas, humanitarinių mokslų daktaras, redaktorius, visuomenės veikėjas. Gimė 1954 m. gruodžio 3 d. Kelmės rajono Tytuvėnų miestelyje. Už vertimus tris kartus apdovanotas Tarptautinės vaikų ir paauglių asociacijos (IBBY) premija. 2000 m. jam įteiktas Lietuvos nepriklausomybės medalis, 2016 m. – Valstybės ordinas už nuopelnus Lietuvos Respublikai ir Lietuvos vardo garsinimą pasaulyje. 2005 m. K. Urba apdovanotas Vaikų literatūros premija, 2015 m. – Vyriausybės kultūros ir meno premija.

ALEKSANDRAS ŽALYS (1951–2018) – literatūros kritikas, filologijos mokslų daktaras, knygų autorius, sudarytojas, Klaipėdos universiteto steigimo iniciatorius ir kūrėjas, valstybės, politikos, mokslo ir visuomenės veikėjas. Gimė 1951 m. spalio 26 d. Šiaulių rajono Girininkų kaime. 2000 m. apdovanotas Lietuvos Nepriklausomybės medaliu, 2001 m. – Ievos Simonaitytės literatūrinė premija už literatūros kritikos straipsnių rinkinį „Gyvenimo metaforos ieškant“.

Mirė 2018 m. rugpjūčio 20 d. Klaipėdoje.